

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA MOBILITE, DES
ENTREPRISES PUBLIQUES ET DES INSTITUTIONS
FEDERALES

COMMISSIE VOOR MOBILITEIT,
OVERHEIDSBEDRIJVEN EN FEDERALE
INSTELLINGEN

Mardi

22-03-2022

Après-midi

Dinsdag

22-03-2022

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Stefaan Van Hecke à Sammy Mahdi 1
(Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'offre
de la Loterie Nationale pour les jeunes"
(55025579C)

Orateurs: **Stefaan Van Hecke, Sammy Mahdi**, secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, chargé de la Loterie Nationale, adjoint à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique

INHOUD

Vraag van Stefaan Van Hecke aan Sammy Mahdi 1
(Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het
aanbod van de Nationale Loterij voor jongeren"
(55025579C)

Sprekers: **Stefaan Van Hecke, Sammy Mahdi**, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, belast met de Nationale Loterij, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

COMMISSION DE LA MOBILITE,
DES ENTREPRISES PUBLIQUES
ET DES INSTITUTIONS
FEDERALES

COMMISSIE VOOR MOBILITEIT,
OVERHEIDSBEDRIJVEN EN
FEDERALE INSTELLINGEN

du

van

MARDI 22 MARS 2022

DINSDAG 22 MAART 2022

Après-midi

Namiddag

Le développement des questions et interpellations commence à 14 h 56. La réunion est présidée par M. Jean-Marc Delizée.

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 14.56 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

01 **Vraag van Stefaan Van Hecke aan Sammy Mahdi (Asiel, Migratie en Nationale Loterij) over "Het aanbod van de Nationale Loterij voor jongeren" (55025579C)**

01 **Question de Stefaan Van Hecke à Sammy Mahdi (Asile, Migration et Loterie Nationale) sur "L'offre de la Loterie Nationale pour les jeunes" (55025579C)**

01.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen): Mijnheer de staatssecretaris, om efficiënt te werken, zal ik verwijzen naar mijn ingediende vraag.

Meneer de staatssecretaris, Jannie Haek, ceo van de Nationale Loterij beweerde in de GVA op 14/01/2022 "De Nationale Loterij is veel meer dan spelen. Uiteindelijk is de hele samenleving de grote winnaar van de goede resultaten." Hij normaliseert gokken, verlaagt de drempel om te starten en geeft mensen die reeds gokken de indruk dat het niet zo problematisch is. Directeur van het VAD (Vlaams Expertisecentrum Alcohol en andere Drugs), Katleen Peleman, merkte op 16/02/2022 in De Knack op dat de indruk wordt gecreëerd dat de Nationale Loterij een liefdadigheidsinstelling is in plaats van een kansspelonderneming.

In uw beleidsnota verklaart u: "sommige gokbedrijven leggen via een slimme marketingfocus en productontwikkeling hun focus op de meest kwetsbare profielen. Dit tast onrechtstreeks de reputatie van de Nationale Loterij inzake spelersbescherming aan." De website van de Nationale Loterij bevat echter ook veel onschuldig ogende spelletjes waarop je met kleine bedragen kan gokken en waarbij het gevoel afgestemd is op jongeren, en dus, kwetsbare profielen. Bij Woohoo lees je: "Ga je op trektocht in de piramides en verover je hun verborgen schatten, neem je deel aan de meest kleurrijke races of neem een duik in de vele geluksfonteynen. Bij Woohoo! is er voor elk wat wils!"

01.01 **Stefaan Van Hecke** (Ecolo-Groen): *Dans un article paru récemment dans le Knack, la directrice du Vlaams Expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD), Katleen Peleman, attire l'attention sur le fait que les dirigeants de la Loterie Nationale donnent l'impression qu'ils sont à la tête d'un organisme de bienfaisance plutôt que d'une entreprise de jeux de hasard.*

Comment la Loterie Nationale veille-t-elle à rendre son offre moins attrayante pour les jeunes? Que pense le secrétaire d'État du fait que les jeux de hasard accessibles sur le site internet de la Loterie Nationale soient entièrement conçus sur mesure pour des jeunes? Quelles preuves scientifiques viennent confirmer à quel point il est important que les joueurs soient orientés vers des jeux à faibles risques, comme

Nog volgens uw beleidsplan dient men een evenwicht na te streven tussen bescherming van spelers en de product aantrekkelijkheid, zodat spelers weg worden gehouden van het illegale aanbod. Het is volgens u belangrijk om spelers te kunnen kanaliseren naar spelen met een laag risiconiveau. Dit is echter niet bewezen. Experts uit de hulpverlening geven aan dat bijna alle gokkers hun verslaving hebben ontwikkeld op legale websites. Deze kanaliseringgedaagde ook nog eens inzetten als argument om reclame te maken, zorgt eigenlijk voor nog meer verslavingsrisico.

indiqué dans la note de politique générale du secrétaire d'État? Comment la coopération avec des organismes tels que le VAD, qui disposent d'une expertise en matière de prévention de l'assuétude au jeu, est-elle organisée?

Hieromtrent heb ik de volgende vragen:

- 1. Hoe zorgt de Nationale Loterij ervoor dat haar aanbod minder aantrekkelijk is voor jongeren?*
- 2. Hoe motiveert u gokspelen op de website van de Loterij die volledig zijn afgestemd op de 'look and feel' van jongeren?*
- 3. Welke wetenschappelijke bewijzen zijn er om de kanaliseringgedaagde in uw beleidsnota te motiveren? Graag een volledig overzicht.*
- 4. Op welke manier wordt er samengewerkt met organisaties zoals het VAD en andere die expertise hebben omtrent gokpreventie en gokverslaving?*

Krachtens artikel 127, nr. 2, van het Reglement van de Kamer moeten de vragen "een actueel karakter hebben en van algemeen belang zijn". De toepasselijke bepalingen inzake persoonsgegevens dienen hierbij in acht te worden genomen.

01.02 Staatssecretaris **Sammy Mahdi**: Mijnheer Van Hecke, zoals u weet, is het aanbod van de kansspelactiviteiten door privé-exploitanten in de voorbije jaren sterk gegroeid. De geplaatste inzetten bij deze privé-exploitanten worden inmiddels geraamd op 10 miljard euro, tegenover 1,5 miljard euro bij de Nationale Loterij.

01.02 **Sammy Mahdi**, secrétaire d'État: Les activités de jeux de hasard organisées par des exploitants privés ont fortement augmenté au cours des dernières années et correspondent actuellement à des mises de 10 milliards d'euros par rapport à 1,5 milliard d'euros pour la Loterie Nationale. Cette dernière doit donc rester concurrentielle et se moderniser. Elle est légalement tenue d'attirer des joueurs de loterie, de paris, de concours et de jeux de hasard en leur soumettant une offre contemporaine et attractive présentant par ailleurs un faible risque d'assuétude et sans élargissement du marché. La Loterie Nationale doit également protéger les groupes vulnérables et c'est ce qu'elle fait en focalisant principalement sa politique de marketing sur un large public intéressé par des jeux correspondant à une faible mise et

Om u maar een idee te geven, tien jaar geleden was de omzet ongeveer gelijk. Die schommelde toen rond 1 miljard euro voor zowel de Nationale Loterij als de privémarkt.

In deze context wordt de Nationale Loterij gedwongen concurrentieel te blijven en te moderniseren. De Nationale Loterij heeft de wettelijke verplichting door middel van een modern en attractief aanbod de bestaande spelers van loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen aan te trekken tot het spelen met een laag risico, zonder marktverruimend op te treden.

Daartoe heeft de Nationale Loterij een gamma van producten ontwikkeld om zich ook aan te passen aan de digitale evolutie. De opdracht van de Nationale Loterij is niet alleen de spelers recreatieve spelen aan te bieden, maar ook kwetsbare groepen te beschermen.

De Nationale Loterij doet dat, ten eerste, door de focus van haar marketingbeleid te leggen op een breed publiek dat deelneemt aan haar spelen voor kleine inzetten en met een lage frequentie.

Ten tweede vertonen de loterijspelen van de Nationale Loterij, ook de digitale spelen trouwens, alle een laag verslavingsrisico in vergelijking met de kansspelen die door privé-exploitanten worden aangeboden. De Nationale Loterij heeft bijvoorbeeld geen spelen in haar aanbod waarbij men voor iedere euro inzet 0,95 eurocent of meer terugkrijgt. Bovendien wordt nooit de indruk gewekt dat men een controle heeft op het resultaat, wat heel vaak wel het geval is bij privéspelen.

De nieuwe spelen van de Nationale Loterij worden ook systematisch onderworpen aan een risicoanalyse onder toezicht van de Hoge Raad voor de Ethiek inzake Loterijspelen en Kansspelen.

Ten derde zijn er de dwingende speellimieten op het e-Lottoplatform, die spelers effectief beschermen. Spelers kunnen niet onbeperkt hun speellimieten verhogen zoals dat bij privé-exploitanten helaas veel te vaak het geval is.

Wat dat laatste betreft, moet jammer genoeg worden vastgesteld dat er nog steeds bonussen en zelfs heel grote geschenken worden aangeboden, maar ik kan daar wegens de bevoegdheidsverdeling weinig over zeggen. Ik heb alleen in de emotie uitgedrukt wat mijn mening is.

Ten vierde, het feit dat de CEO allusie maakt op het feit dat alle winsten van de Nationale Loterij terugvloeien naar de collectiviteit, inclusief een transparant beleid omtrent een goededoelenpolitiek ten belope van 200 miljoen euro, draagt ongetwijfeld bij tot een geloofwaardig beleid inzake verantwoorde bedrijfsvoering. Alle winsten van de Nationale Loterij gaan immers naar goede doelen. Het is belangrijk dat wij dat blijven benadrukken.

Ik heb hierover al vaker discussies gevoerd met de Nationale Loterij. Ik meen dat wij mensen duidelijk moeten maken dat ze niet moeten spelen om heel veel geld te verdienen, wat vaak het geval is bij privékansspelen, waar men meent controle te hebben en veel geld te kunnen winnen.

Als men het al doet, moet men uitgaan van de logica dat het eigenlijk gaat om steun die wordt verleend via goede doelen. Dat is immers een betere manier om het aan te pakken dan mensen het gevoel te geven dat het een spelsysteem is waarover ze controle hebben en waaraan ze veel geld kunnen verdienen.

Op elk van deze vier bovenstaande punten maakt de Nationale Loterij een verschil met de private kansspelen.

De Nationale Loterij heeft zich steeds open opgesteld ten aanzien van het VAD en andere expertisecentra. Zo heeft de Nationale Loterij in 2020 het VAD gevraagd om een externe deskundige af te vaardigen in het voormalige Comité Verantwoord Spel, dat zich concreet diende uit te spreken over de lancering van nieuwe loterijproducten, marketingcampagnes en alle aangelegenheden inzake verantwoord spel. Jammer genoeg heeft het VAD dat toen geweigerd, maar we moeten dat verder aanbieden.

01.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de staatssecretaris.

à un faible taux de fréquence. Les jeux proposés par la Loterie Nationale présentent également un faible risque d'accoutumance par rapport à l'offre des exploitants privés. De plus, jamais l'impression n'est donnée que le joueur contrôle le résultat.

Les nouveaux jeux de la Loterie Nationale sont systématiquement soumis à une analyse de risques sous le contrôle du Conseil supérieur de l'éthique des jeux de loterie et de hasard. Les joueurs sont en outre protégés par les limites de jeu sur la plate-forme e-lotto.

Tous les gains réalisés par la Loterie Nationale retournent à la collectivité. Il convient de citer à cet égard la politique transparente au service des bonnes causes qui représente 200 millions d'euros. À tous égards, la Loterie Nationale diffère donc des acteurs privés du marché des jeux de hasard.

La Loterie Nationale s'est toujours montrée disposée à coopérer avec le VAD et d'autres centres d'expertise. Elle a ainsi demandé en 2020 au VAD de déléguer un expert externe au sein du Comité pour le Jeu Responsable, qui devait se prononcer sur les nouveaux produits et les nouvelles campagnes de marketing de la Loterie Nationale, ce que le VAD avait refusé à l'époque.

01.03 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Il existe évidemment une différence entre les

Ik volg de problematiek van heel nabij, want in de commissie voor Justitie, waarin de kansspelwetgeving wordt besproken, proberen we al jaren stap voor stap de regelgeving te verstrengen, wat echt wel nodig is. Er is uiteraard een verschil tussen de private en de publieke operatoren. We moeten er ook voor opletten dat we niet het beeld scheppen alsof de private sector de slechteriken zijn, hoewel er veel zijn met slechte bedoelingen en er maar één oogmerk is, namelijk zoveel mogelijk winst maken, en dat alles wat de Nationale Loterij doet, veilig en goed is.

Zoals ik in mijn vraag heb gesuggereerd, biedt de Nationale Loterij ook producten aan die gericht zijn op de jeugd. In de omschrijving klinkt het: "Ga je op trektocht in de piramides en verover je hun verborgen schatten? Neem deel aan de meest kleurrijke races en neem een duik in de geluksfontein. Bij Woohoo is er voor elk wat wils." Dat is geen reclame voor een veertiger of vijftiger die achter zijn computerscherm zit.

Het VAD heeft enquêtes uitgevoerd bij de jeugd om na te gaan hoe het gesteld is met het verslavingsgedrag in het algemeen, maar hield ook aparte enquêtes over gokken. Op heel jonge leeftijd kopen jongeren al vaak krasbiljetten van de Nationale Loterij. Dat is niet toegestaan, maar toch slagen ze daarin. Jongeren worden dus aangetrokken tot die misschien op het eerste gezicht wat onschuldigere spelletjes, maar het zijn ook triggers om verder te gaan. Er moet bijgevolg aandacht voor zijn de kwetsbare groepen, waaronder jongeren, het meest te beschermen. Ik ben dan ook blij dat er meer bescherming zal worden geboden. De tekst daarover is goedgekeurd. De EPIS-lijst is heel belangrijk, maar hier niet van toepassing. Kortom, ook de Loterij moet aandacht hebben voor kwetsbare groepen, in het bijzonder de jongeren.

Ik ben het voor de rest ook volledig eens met uw bedenkingen over de bonussen. In het wetsvoorstel dat voorligt in de commissie voor Justitie willen wij op dat vlak nog veel verder gaan en de bonussen afschaffen. Die zijn moordend. Ik hoop dat wij binnen enkele weken een politieke meerderheid zullen vinden om daaromtrent stappen vooruit te zetten. Dan is het ook logisch dat wij bekijken hoe we de wetgeving op de kansspelen, waar dat relevant is, maximaal kunnen gelijkenschakelen met de wetgeving op de loterijen. Dat is een heel werk en de lobby is bijzonder sterk. Wij volgen het alleszins verder op.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

Le **président**: La question n° 55022925C de M. Benoît Piedboeuf est transformée en question écrite.

*La réunion publique de commission est levée à 15 h 04.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.04 uur.*

opérateurs publics et privés mais les choses ne sont pas aussi tranchées. La Loterie Nationale propose des produits qui s'adressent clairement aux jeunes et, selon une enquête, les jeunes achètent souvent des billets à gratter de la Loterie Nationale même si cela ne leur est pas autorisé. Dans une proposition de loi, qui sera examinée par la commission de la Justice, nous entendons supprimer les bonus car ils sont véritablement dangereux. Nous voulons par ailleurs aligner au maximum la législation relative aux jeux de hasard sur celle relative aux loteries.